...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 97 (6687) МАЙН 19 СУББОТО 1951 он

Сэн 20 мунгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулая

...алажалые хүгжөөлгын эгээл ...ала нүхэсэлнүүдэй нэгэн хадаа ...ээлэй тоггууритай бата бэхи ... байгуулга болоно. Энэ зо- ...гые шиидхэхэдээ, түбхын тү- ...дэ сабшалан һайжаруулха хү- ...эрние хаа хаанагүй шангадха-, үбһэ ногооной ургасые эрид ...элүүлхэ хэрэгтэй. Энэ талаар ...ай республикада тон бага ...э хэгдэнэ. Республикын хүдөө ...хын Министерство түрүүтэй- ... олонхи аймагуудай хүдөө ...хын таһагууд, ВКП(б)-гэй ай- ...уд болон аймгүйсэдкомууд ...озно ниитын малажалда тэ- ...эй бата бэхи база байгуулга- ... харюусалгагүйгөөр хандадаг ...алаа үргэлжэлүүлһээр.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой об- ...ой IV пленумэй тогтоол соо ...озуудай сабшалан һайжаруул-..., үбһэ ногооной үндэр ургаса ...аха тушаа шухала хэмжээ- ...д хараалагдаад, энээнние дүүр- ...э болгохые нютагуудтахи пар- ...иа, советскэ, хүдөө ажахын ор- ...уудһаа эригдэһэн байгаа. Тэ- ...һээ хойшо 2 һара үнгэрбэ. ...д, үбһэ ногооной ургасые дээ- ...үүлгээр энэ болзор соо өөдтэй ...алта болоогүй. Бүхы респуб- ... дотор абаад үзэхэдэ, сабша- ... дээрэ хабартаа үнгэргэгдэхэ ...отехническэ гол хүдэлмэринүү- ... нэгэниинше дүүргэгдээгүй. ...рхэдээ сабшалангай газарые ... бургааһанһаа сэбэрлэхэ, ... хэхэ гэхэ мэтын шухала хэм- ...юуулганаудай түсэб тон хан- ...агүйгөөр дүүргэгдэжэ байна.

...э-юу харуулнаб гэхэдэ, зарим ...гуудай партийна, советскэ, ... ажахын органууд, тэрэшэ- ... республикын хүдөө ажахын ...истерствын хүтэлбэрилэгшэд ... ондо үбһэ ногооной ургаса ...ар абажа, энэ жэлэй үбэл- ...гын үедэ үхэр малай туража, ...жо байһан ябадалһаа һургаал ...агүй байна.

БМАССР-эй хүдөө-ажахын Ми- ...стерствын хүтэлбэрилэгшэд саб- ...лан һайжаруулха хүдэлмэ- ... ямар-нэгэн аймагта та- ...дажа байһан ябадалые ... соонь гүнзэгыгөөр шэнжэ- ... үзэдэгтүй, аймагуудтахи хүдөө ...хын органуудта эрид шанга ...тэ табидаггүй байна. Тиихэ- ... зарим аймагуудай хүдөө ...хын таһагууд Министерстводэ ...ээ хүргэхэ болзоройнгоо дүтэл- ... колхозуудһаа телефоноор ...ал үнэншье һаань тоо абахыел ...додог. Иимэ ябадал Сэлэн- ... аймагай хүдөө ажахын таһа- ... хүдэлмэрилэгшэд гаргадаг ...на. Энэ таһагайхид сабшалан ...жаруулгада ёһо тэдыгээр хан- ...аг, колхозуудай бодото байда- ... шалгадаггүй байха юм. Тии- ... хадань эндэхи олон колхо- ...дата, тэрэ тоодо Молотовой, Кагановичын нэрэмжэтэ, «Социализм», «Большевик» колхозуудта сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй. Гадна, «Социализм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Арьяжапов аймагайнгаа хүдөө ажахын таһагта хуурмаг мэдээ хүргэдэг байшоо.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолой ёһоор, колхозуудта тэжээл бэлэдхэхэ тусгаар бригаданууд эмхидхэгдэхэ ёһотой байгаа. Теэд, энэ тогтоол мүнөө хүрэтэр дүүргэгдэнэгүй. Дээрэ дурсагдагша Сэлэнгын аймагай 14 колхозуудай оройдоо 7-нь иимэ бригаданудые эмхидхэһэн байна. Энээн тухай манай газетэдэ бэшэгдэһэн байгаа. Теэд, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой секретарь нүхэр Будаев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаев гэгшэд газетын шүүмжэлэлһээ ямаршье тобшолол хээгүй, тэжээл бэлэдхэлгын дутуунуудые усадхаха хэрэгтэ колхозуудай хүсые элсүүлхэ тушаа хэмжээ абаагүй байха юм.

Тэрэшэлэн Зэдын, Кяхтын, Иволгын, Кударын ба бусад аймагуудта тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ эрид хубилалта болоодүй байһаар.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ иимэ хайша хэрэгээр хандаха ябадал хадаа малажалые хүгжөөлгэдэ һаад түбэг тохёолдуулжа байһандал адляар сэгнэгдэхэ ёһотой. Имагтал колхозно малые олошоруулхын, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө үнэн зүрхэнһөө, большевистскээр тэмсэһэн хүн үбһэ ногоо, корнеплод, силос болон бусад тэжээлнүүдые элбэгээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ бүхы шадабаряа гаргаха, хамаг хүсэеэ элсүүлхэ байна.

Аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай зорилго юуб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой IV пленумэй тогтоолой эрилтын ёһоор, колхоз бүридэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтые заатагүй хангаха ябадал болоно. Сабшалан дээгүүр мал адуулха ябадал болюулха, посхоод бариха, һубаг канавануудаар газар уһалха ба бусад хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэтээ хамта колхозууд үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые энэ дары эхилхэ ёһотой. Мүн тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд колхоз бүридэ эмхидхэгдэжэ, шухала хэрэгсэлнүүдээрээ бүрин хангагдаха, тиин хүдэлмэреэ дары ябуулжа эхилхэнь шухала.

Мүнөө жэлдэ хээрын ногооной ургасые дээшэлүүлхэһээ гадна, мүн таримал ногооной, корнеплодуудай, силоснэ культуранаудай ургаса элбэгээр абаха хэрэгтэ шухала анхарал табигдана. Тиимэһээ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд болон колхоз, МТС-үүд эдэ тарилганануудые саг соонь, агротехническэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ ябадал хангаха ёһотой.

БМАССР-эй Совминдэ ба Облпрофсоведтэ

Мүрысөөндэ илажа, үндэр шангуудта хүртэбэ

...еспубликын худалдаа наймаа- ... организацинуудай ба ниитын ...э хоолой предпоиятинуудай ...ективүүдэй хоорондо дэлгэр- ... социалистическэ мүрысөөнэй ... оной нэгэдэхи кварталай дүн- ...дые БМАССР-эй Министрнүү- ... Совет ба профсоюзуудай об- ...ной Совет хаража үзөөд, Шу- ...айн леспромхозой ОРС-ын ...альнигынь нүхэр Воробьёв, ...союзай месткомой түрүүлэгшэ ...эр Вшивков) коллективые со- ...истическэ мүрысөөндэ илаба ... тоолобо.

...с ОРС эд бараанай эрьесын ...бые 103,9 процент, децентрали- ...нно ёһоор худалдан абаха тү- ... 190 процент дүүргэһэн, тү- ...өө гадуур 63,6 мянган түхэриг ...э нөөсэлһэн, гүрэнэй мүнгэ ...рние хулгайлха, урихэ ябада- ... огголон усадхаһай байна.

Тиимэһээ Министрнүүдэй Совет ба Облпрофсовет өөһэдынгөө дамжуулгын Улаан тугые 5000 түхэриг мүнгэн шантайгаар тус коллективтэ барюулба.

Квартальна түсэбөө тонно-километрээр 129,3 процент, ашаа шэрэлгээр—108,6 процент, машинануудай гүйлгөөр—105,3 процент дүүргэһэн Бурмонкоопсоюзай автобазын (директорынь нүхэр Молонов, месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Шапошников) коллектив 2500 түхэригэй хоёрдохи шанла хүртэбэ. 1500 түхэригэй гурбадахи шан Улан-Удын универмагай промкомбинадай коллектив абаһан байна.

Худалдаа наймаа һайнаар эрхилһэнэй түлөө Саянтын (Иволга) магазинние даагша нүхэр Грищенко, Кыренэй (Түнхэнэй) сельпогой магазинние даагша нүхэр Ошоров гэгшэд мүнгөөр шагнагдаба.

Племенной хони үсхэбэрилдэг Боргойн совхоздо ороогһото культурын тарилга эмхитэйгээр ябуулагдана. Тарилгын хүдэлмэринүүдые богонихон болзор соо үнгэргэхын түлөө совхозой механизаторнууд таряанажалай нэгэдэхи ба хоёрдохи бригаданудта 5—5 тракторна сеялкэнүүдые шагтагалһан агрегат түхеэрээ. Эдэ агрегадуудай трактористнууд хоорондоо мүрысэжэ, үдэр бүри 80 га тариха нормотой аад, 100—120 гектар тарина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Бато Данжуров тракторгоо 5 сеялкэ шагтагалаад, нэгэдэхи фермын поли дээрэ овёс таряжа ябана. Хүреэ соо—тракторист Бато Данжуров.

М. Минеевэй фото.

Тарилгын хүдэлмэринүүдые эрид хурдадхаха

МТС-эй ТҮРҮҮ БРИГАДАНУУД

Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой поли дээрэ Хэжэнгын МТС-эй № 5 тракторна бригада хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадые залуу бригадир комсомолец Хахимов хүтэлбэрилдэг юм. Гурбан жэл соо трактористаар хүдэлмэрилхэ зуураа нүхэр Хахимов жэлэйнгээ даалгабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргээ. Гадна, нүхэдтөө ехэ туһаламжа үзүүлдэг байна.

Энэ жэлдэ бригадир боложо гарахадаа нүхэр Хахимов механизаторнуудайнгаа ажалые зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Мүнөө тракторист бүхэн халаанайнгаа нормо дүүргэнэ. Жэшээнь, ДТ—54 (дизельнэ) тракторта хүдэлмэрилдэг тракторист Чимит Дондоков халаан соогоо 30 гектар тариха нормотой аад, 50—60 гектар хүрэтэр тарина. Мүн бэшэшье трактористнуудынь халаанайнгаа нормо үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг № 12 тракторна бригада тэрэшэлэн һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус бригадын трактористнууд Аюржанаева ба Гашинов гэгшэд халаанайнгаа нормо 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Эдэ хоёр бригаданууд МТС соогоо түрүү һууринуудые эзэлэнхэй.

Ц. Дубшанов, МТС-эй комсомольско эхин организациин секретарь.

ТРАКТОРНУУДЫНЬ ХОДОДОО ЭБДЭРНЭ

ХОРИ. **(Телефоноор абтаба)**. Аймагай 7 колхозууд эртын пар хахалжа эхилээ. «Гигант» колхоз 206 гектар, «Победа» колхоз 100 гектар хахалһан байна.

Хориин МТС-эй харьяата колхозуудта хабарай полевой хүдэлмэринүүд муугаар ябуулагдахаһаа гадна, эртын пар хахалалга эхилэгдээгүй. Муугаар заһабарилагдаһан лээрэһээ тракторнуудынь ехэнхидээ миин байна. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг нүхэр Жаповай тракторна бригадын тракторнууд ходо эбдэржэ, урагшаа ябанагүй. Майн 9-эй үдэр 5 машинануудай нэгэниинь хүдэлөө. Тэндэ эртын пар хахалагданагүй. Мүн «Дружба» колхоз иимэ байдалтай. Иимэ гүнзэгы гээгдэлдэ ороһон мүртөө Хориин МТС-эй тракторнууд нэгэл халаанда хүдэлмэрилүүлэгдэнэ. МТС-эй директор нүхэр Петренко, ахалагша механик нүхэр Болотов гэгшэд эбдэрһэн машинануудые түргэнөөр заһабарилха хэмжээнүүдые абанагүй. Олонхи механизаторнуудынь дүй дүршэл багатай юм. Теэд тэдээндэ техническэ туһаламжа үзүүлэгдэдэггүй шахуу. **Б. Намдаков.**

Ажалай мүрысөөн

Кабанскын аймагай Твороговско сельсоведэй «Победа», Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд хабарай тарилгын хүдэлмэрие үндэр темптэйгээр ябуулна. Тус колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд С. Бабинцев, В. Федосеев гэгшэд тракторна ба таряанажалай бригаданудай хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Трактористнууд ба колхознигууд үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэ колхозуудта һүниин халаанда культиваци болон хэрээһэлэн тарилга хэгдэнэ.

Нүхэд Марков, Шайдуров ба Корытовай хүтэлбэрилдэг тракторна түрүү бригаданууд Кировэй, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудай поли дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Эдэ бригаданудай трактористнууд халаанайнгаа нормонуудые ехэнхидээ үлүүлэн дүүргэдэг байха юм. Тэдэнэр техникые зүбөөр ашагладаг, тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудай хойноһоо техническэ харууһалга МТС-эй графигай ёһоор хэдэг байха юм.

Май һарын түрүүшын 10 хоногой хүдэлмэриин дүнгөөр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг № 8 тракторна бригадада (бригадирынь нүхэр Корытов) МТС-эй дирекци ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. Нүхэр Корытовай тракторна бригада хүдэлмэриингөө декадна түсэбые 105 процент дүүргэһэн, трактор бүхэнөөр 50 гектар газар һайн шанартайгаар элдүүрилһэн байха юм. Энэ бригадын эрхим трактористнууд Виктор Волков, Иван Третьяков гэгшэд «ЧТЗ» трактораар хүн бүхэнэй 77 га газар элдүүрилээ. Тэдэнэр халаан бүхэндөө 9 гектарай орондо 12 гектар газар элдүүрилдэг байна. Тэрэшэлэн Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин поли дээрэ хүдэлмэрилдэг № 12 тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Туробов) декада соо трактор бүхэнөөрөө 77 гектар газар элдүүрилээ. Энэ бригадын тракторист нүхэр Суранов «ЧТЗ» трактораар халаанайгаа даабарине 140—160 процент дүүргэнэ. Мүн тракторист нүхэр Васильев «НАТИ» трактор дээрэ хүдэлмэрилхэдөө үдэр бүри 9 гектар газар элдүүрилдэг байна. Тиихэдэ Твороговско сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг, «ХТЗ» тракторые жолоодогшо нүхэр Бабинцев майн түрүүшын декада соо 58 гектар газар элдүүрилһэн байна.

Үндэр бүтээсэтэ ажалые үүсхэгшэ, морин сеялкэшэн Владимир Иванович Третьяков (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз) үдэрэйнгөө даабарине һайн шанартайгаар 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Энэ нүхэр сезон соогоо 150 гектарта тарилга хэхэ уялга абанхай. Нүхэр Третьяков ажалай үндэр бүтээсын түлөө мүрысөөндэ оролсохыень аймагай колхозуудай бүхы сеялкэшэдые уряалһан байгаа. Тэрэнэй үүсхэлээр аймагай колхозуудай сеялкэшэд үдэрэйнгөө даабарине 150 ба дээшэшье процент дүүргэхэ уялганануудые абаа. Жэшээнь, «Красноармеец» колхозой тракторна сеялкэшэн Павел Бабинцев үдэр бүри 1,5 нормо дүүргэдэг, тэрэшэлэн морин сеялкэшэн Д. Андреев үдэрэйнгөө нормые 150, А. Федоров—140 процент дүүргэдэг болоо. Тэрэшэлэн Ждановай нэрэмжэтэ колхозой сеялкэшэн А. Крушинский, «Победа» колхозой сеялкэшэн Т. Попов болон бусад үдэрэйнгөө нормонуудые 120 процент дүүргэнэ.

Колхозно плугшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ мүрысөөндэ «Красноармеец» колхозой плугшан Александра Илькова ажалай эрхим жэшээ харуулна. Энэ нүхэр үдэр бүри 0,70—0,75 га газар хахалжа, үдэрэйнгөө даабарине 140—150 процент дүүргэнэ. Эрхим плугшан Александра Илькова аймагай Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй. Плугшадай мүрысөөндэ тэрэшэлэн XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой плугшад комсомолец Владимир Ягодин, Михаил ба Иннокентий Залуцкий гэгшэд һайн амжалта туйлана. Тэдэнэр үдэр бүри 1,5 нормо дүүргэдэг байха юм. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой залуу плугшад Анна Помазкина, Клавдия Иевская гэгшэд тэдээнһээ гээгдэнэгүй.

Тарилгые богони болзор соо дүүргэжэ, байгша ондо ороогһото культуранаудай үндэр баян ургаса хуряаха ябадал туйлахын түлөө аймагай колхозуудай полинууд дээрэ ажалай мүрысөөн эршэдэнэ. Аймагай түрүү механизаторнууд ба колхозно таряашад мүрысөөтэ ажалаараа мүнөө жэлдэ элбэг ехэ таряа хуряажа, Эхэ орондоо эрхим бэлэг барихын түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэжэ байна.

М. Савельев.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин 30 жэлэй ой

ПРАГА, майн 17. (ТАСС). Мүнөөдэр Чехословацка столицын бүхы газетэнүүд өөһэдынгөө хуудаһануудые Чехословакиин Коммунистическэ партиин 30 жэлэй ойдо зорюулба. Тэрэшэлэн энэ гайхамшаг ойк баяртай дашарамдуулан абтаһан амаршалганануудые түнхагылаа. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй телеграмма соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

ЧЕХОСЛОВАКИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Гушан жэлэйнь ойн үдэр Чехословакиин Коммунистическэ ахалүү партине халуунаар амаршалан, баяр хүргэнэбди.

Арадай-демократическа байгуулалта бэхижүүлхын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдээшэнэ амжалтанаудые туйлахыень Чехословакиин коммунистнуудта хүсэнэбди.

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет

Амаршалганануудай дунда ахалүү коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай, бусад партинуудай, мүн Чехословацка республикын хүдэлмэришэдэй болон общественнэ организацинуудай телеграммануд бии.

Компартиин ажал-ябуулга ба түүхэ тухай олон статьянууд газетэнүүдтэ толилогдоо.

СССР-эй ЕХЭ ТЕАТРЫН 175 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

МХАТ-ын артистнууд, станок бүтээлгын «Красный пролетарий» гэжэ заводой солото хүнүүд ба Московско областиин Можайска районой Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд майн 14-дэ Ехэ театрын түлөөлэгшэдтэй уулзаба.

СССР-эй арадай артистка В. В. Барсова элидхэл хээ.

Баярай заседаниин һүүлээр Ехэ театрын, МХАТ-ын артистнуудай ба «Красный пролетарий» заводой клубай уранһайханай самодеятельностиинхидай концерт табигдаа.

Сталинай нэрэмжэтэ автозаводой культурын ордондо Ехэ театрын артистнууд тэрэ үдэртөө заводой хүдэлмэришэдтэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэй ба албахаагшадтай уулзаа. Болохоёо байгаа юбилейдэ зорюулагдаһан элидхэлэй һүүлдэ ехэ концерт харуулагдаа. Тус концертдэ РСФСР-эй арадай артистнууд А. Ш. Мелик—Пашаевай ба Ю. Ф. Файерай хүтэлбэри доро Ехэ театрын оркестр, РСФСР-эй габьяата артист С. М. Хромченко, Армянска ССР-эй габьяата артист П. С. Лисициан ба бусад хабаадалсаһан байна.

(ТАСС).

ДУУНАЙ ҺАЙНДЭР

ПЯТИГОРСК. (ТАСС). Культурын ба амаралтын паркда майн 13-да болоһон дуунай һайндэртэ хэдэн мянган хүдэлмэришэд, студентнүүд, һурагшад ерээ.

Сталин тухай дууе мянган пионернүүдһээ бүридэһэн хоор дуулажа, энэ һайндэр эхилээ. Пионернүүдэй хоорые техникумүүдэй, институдуудай, ремесленнэ училищинуудай, бүд нэхэдэг фабрикын хоорой коллективүүд һэлгээ. Концертынгээ түгэсхэлдэ гурба мянган хүнһөө бүридэһэн городой нэгэдэмэл хоор Советскэ Союзай Гимн ирагуу һайханаар дуулаа.

Дуунай һайндэртэ уранһайханай самодеятельностиин таба мянга шахуу гэшүүд хабаадалсаа.

ҺОНИН ЗҮЙЛ

Ашхабадска областиин Геоктепе районой центр шадар, колхоз-хоорондын хоёрдохи Секизябска ГЭС-эй барилгада экскаваторай машинист В. М. Поспелов газар малтажа байтараа алтан һыхэ олоод, тэрээнээ Туркменскэ уранзурагай искусствын музейдэ үгэбэ. Энэ һыхэнь үлгөөтэй байһан джейранай толгойн түхэлтэйгөөр хэгдэһэн ба хэбтэһэн мориной дүрэ зурагатай.

Энэ хадаа ехэхэн һонирхолтой зүйл мүн. Тус һыхэ манай үеын урда тээхи түрүүшын мянган жэлэй хоёрдохи хахадай үедэ байһан болоолой гэжэ тухайлагдана.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Политическэ һуралсалда ехэ анхарал табигдана

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдые политическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай партийна организаци гол анхаралаа хододоо хандуулдаг.

Манай парторганизациин олонхи коммунистнууд өөһэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын тула саг үргэлжэ һайнаар оролдоно. Би партийна организациин секретаряар гурбадахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байнаб. Тиихэ зуураа, коммунистнуудай политическэ ба культурна хэмжээнэйнь жэл бүри дээшэлжэ байһание, марксистско-ленинскэ теори шудалха бүри дуратай болоһыень харанаб. Манай олон коммунистнууд политическэ эрдэмээ политһургуулида дээшэлүүлжэ эхилээд, мүнөө жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружогто ба бэеэ даагаад амжалтатайгаар һуралсажа байна.

Партийна бюро коммунист бүхэнэй политическэ һуралсалые һонирходог, жэлэй бүхы туршада кружогуудай ба политһургуулинуудай хүдэлмэрие үдэр бүри хинан шалгажа, хүтэлбэрилжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, һуралсалай энэ жэлэй эхиндэ коммунистнуудай партийна һуралсал тухай асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Манай партийна организацида ВКП(б)-гэй түүхэ шудалдаг дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружок хүдэлмэрилнэ. Гадна, политһургуули хүдэлмэрилнэ, тэндэ партийнабэшэ нүхэдүүд һуралсана. Кружогойшье, политһургуулиишье занятинууд эмхитэйгээр эхилээ һэн, занятинуудай таһалдаха ушарнууд үзэгдөөгүй.

Занятидаа ямар һурагшадай ерээгүй тухайда хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй мэдээсэжэ байхыень партбюро эриһэн байна. Хүндэгүй шалтагаанаар занятиһаа гээгдэхэ ушарнуудай үзэгдэхэгүйн тулада, би, мүн партбюрогой гэшүүд занятидаа ерэдэггүй нүхэдтэй хөөрэлдэдэг байгаабди.

Декабрь һарада болоһон нээмэл партийна суглаан дээрэ политическэ һуралсалай ябаса тухай зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Партийнабэшэ олон нүхэдүүд суглаанда байлсаһан байна. Энэ асуудалые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэлгэ ба тус асуудалаар абтаһан шиидхэбэри хадаа манай коллектив соо партийна гэгээрэлэй хэмжээнэй бүри дээшэлхэ хэрэгтэ туһалһан байна. Мүн тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ, ВКП(б)-гэй райкомой V пленумэй ба партиин обкомой IV пленумэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэһэн партийна суглаанууд дээрэ политическэ һуралсалай ябаса тухай асуудал хэлсэгдэһэн байна.

Парторганизациин секретарь би, мүн партийна бюрогой гэшүүд кружогуудай ба политһургуулинуудай занятинуудһаа һурагшадай гээгдэхэгүй ябадал туйлахаһаа гадна, занятинуудай идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулдаг байгаабди.

Кружогуудай болон политһургуулинуудай хүдэлмэрие теоретическэ һайн бэлэдхэлтэй коммунистнууд нүхэд Гончарова, Филиппов, Нефедов гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр пропагандистнуудай курсануудта болон семинарнуудта ябажа, эрдэмээ хододоо дээшэлүүлнэ, даалгагдаһан хүдэлмэридөө ехэ дуратайгаар хандана.

Кружогууднай хоюулан, мүн политһургуулимнай һуралсалайнгаа программые дүүргэжэ байна. Занятинууднай июниин 15—20 болотор эмхитэйгээр түгэсхэгдэхэ юм.

Олонхи һурагшаднай хөөрэлдөөнүүдэй болоходо эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, үзэһэн материалаа һайнаар ойлгодог байха юм. Энээнһээ урда тээ элидхэлшые гү, али лекторые эльгээхые эрижэ, партиин райкомдо хандадаг байгаабди. Мүнөө манай олон коммунистнууд политическэ талаараа ургаа, тэдэнэр элидхэл, лекцинүүдые өөһэдөө хэнэ. Кружогой һурагшад нүхэд Колпаков, Беляев, Гончарова, Дряхлов, Поздеев болон бусад партийна бюрогой даалгабаряар элидхэл, лекци оло дахин хэһэн байна. Кружогой һурагшад—эрхим агитаторнууд нүхэд Ерменина ба Бурдин грамотануудаар шагнагданхай.

Һуралсалай жэлэй дүүрэхэнь дүтэлжэ байна. Үзэһэн темээ коммунист бүхэнэй, партийнабэшэ хүн бүхэнэй һайнаар ойлгохо ябадал туйлажа, һуралсалайнгаа жэл түгэсхэхэ хэрэгтэй. Идейно-теоретическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхэ тушаа һурагшадай оролдосотой хүдэлмэринь һайн үрэ дүн асарха, большевистскэ партиин героическа түүхые болон марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалжа, политическэ ба культурна талаараа хэр ехэ ургаһанаа һурагша бүхэн мэдэрхэ байха гэжэ найданаб.

Партийна бюро болбол һуралсалай жэлые эмхитэйгээр түгэсхэхэ асуудалаар партийна суглаа май һарада үнгэргэхэ гэжэ хараалба.

Пропагандистнууд үзэһэн материалые дабталга, индивидуальна ба групповой консультаци хэнэ. Тэдэнэр дүнгэй занятинуудые үнгэргэхэ түсэбөө мүнөөнһөө хараална, энэ тэрэ асуудалнуудые ойлгохолоо ядалсадаг һурагшадта онсо анхарал хандуулна.

Кружогто ба бэеэ даагаад һуралсадаг бүхы һурагшад оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ. Марксистско-ленинскэ теорие һайнаар шудалһанаа дүнгэй занятинууд дээрэ харуулхые һурагша бүхэн өөрынгөө нэрэ хүндын хэрэг гэжэ тоолоно. Партийна бюро тэдэндэ али болохоор туһална.

А. Вшивкова,
Бурят-Монголой «Востокзаготзерно» конторын партийна организациин секретарь.

Колхозой коммунистнуудай идейнэ ургалта

Зэдын аймагай Петропавловкын сельсоведэй Буденнын нэрэмжэтэ колхозой партийна организацида эмхидхэгдэһэн «ВКП(б)-гэй түүхын Хурянгы курсые» шудалха гол түхэлэй кружогой түгэсхэлэй занятиидейнэ үндэр хэмжээндэ болоно үнгэрбэ. Энэ кружогые парторганизациин секретарь нүхэр И. Хохлов хүтэлбэрилөө. Тус кружогто һуралсалай жэл саг соогоо эхилжэ, занятинь таһалдадаггүй байгаа. Энээнэй ашаар кружогто һурадаг 15 коммунистнууд программна материалаа үзэжэ дүүргэһэн байха юм.

Түгэсхэлэй занятиин зарлагдаһан майн 7-ной удэшын 9 часһаа 10—15 минута урид һурагшадынь бултадаа шахуу сугларба. Гурбан коммунистнууд хүндэтэй шалтагаагаар занятидаа байжа шадаагүй. Гадна, «ВКП(б)-гэй түүхын Хурянгы курсые» бэеэ даагаад шудалдаг колхозой агроном нүхэр Головачев байлсаба.

Тэбхэр 9 часта занятинь эхилбэ. Эндэ байлсаһан ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Б. А. Соломатина түгэсхэлэй занятиин удхашанар тухай һурагшадта тобшохоноор хэлэжэ үгөө. Удаань пропагандист нүхэр И. Хохлов занятияа үргэлжэлүүлбэ. Тэрэнэй табиһан асуудалнуудта һурагшад бултадаа шударгыгаар харюусажа оробод. Нэгэнэй харюусаһанда, нүгөөдэнь нэмэжэ хэлэнэ. Зарим нэгэнэй хазагайгаар харюусабал, нүхэдынь заһабари оруулна. Иимэ оршон байдалда занятинь үргэлжэлбэ.

«Россида капитализмын хүгжэлтын түрүүшын алхамууд» гэһэн асуудалда коммунист Таракановский ехэ зүбөөр ба тодоор харюусаба.

51 наһатай үбгэн, коммунист И. Вершинин 70-аад онуудай народнигуудай, 90-ээд онуудай народнигуудһаа ямар илгаатай байһан тухай, мүн ород-японско дайнай гол шалтагаан ба энэ дайнда меньшевигүүдэй ба большевигүүдэй ямараар хандадаг байһан тухай тодо һонороор хөөрэжэ үгөө.

«Диалектическэ материализм гээшэ юун бэ?» гэһэн асуудалда колхозой счетовод нүхэр Е. Якимов харюусахадаа, «Диалектическэ материализм болбол марксистско-ленинскэ партиин үзэл бодол мүн» гэжэ хэлээд, тэрэнээ саашань тайлбарилжа үгэһэн байна. Мүн марксистска диалектическэ методэй гол шэнжэнүүд тухай тогтожо хэлээ.

Хоёр классай һургуулитай рядовой колхозник коммунист А. Зайцев, мүн нүхэд А. Синюшкин, И. Побоков гэгшэд хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, программна материалые һайнаар ойлгоһоноо харуулаа. Мүн бусадшье коммунистнуудынь муу бэшээр һураһан байна.

Түгэсхэлэй заняти болбол коммунистнуудай оролдосотойгоор һурадагые, тэдэнэй идейнэ талаараа ургаһание харуулба.

Зүгөөр, бэеэ даагаад һурадаг колхозой агроном нүхэр Головачевой политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхын тулада оролдодоггүй байһые тэмдэглэхэ шухала. Тэрэ хадаа «Нэгэдэхи империалистическэ дайнай шалтагаан юуб?» гэһэн ба бусадшье хүнгэхэн асуудалнуудта мүртэй харюу үгэжэ шадахагүй байшоо.

Г. Данзанов, манай корреспондент.

ПОЛИТҺУРГУУЛИНУУДАЙ ПРОПАГАНДИСТНАРТА ТУҺАЛАМЖА

„МАНАЙ УГ ЗОРИЛГО—КОММУНИЗМ"

гэһэн темээр заняти хайшан гэжэ хэхэб

ГУРБАДАХИ ЗАНЯТИ

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ советскэ гүрэнэй үүргэ тухай хөөрэлдөө эхилхэ зуураа, пропагандист болбол агууехэ большевистскэ партиин хүтэлбэрилдэг советскэ гүрэн хадаа ороноо социалистическээр шэнэдхэн байгуулгые хангаһан, үйлэдбэриин таһалгаряагүй ургалтые, СССР-эй оборонно хүсэ шадал бэхижүүлгые хангаһан шиидхэхы хүсэн мүн болоо гэжэ һурагшадта һануулна.

Советскэ гүрэн хадаа коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ манай арадай гол зэбсэг мүн гэжэ пропагандист һурагшадта тайлбарилна.

Социализмһаа коммунизмда дамжан орохо үедэ советскэ гүрэнэй ажахын-эмхидхэлэй ба культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри онсо шухала удхашанартай болоно.

Советскэ гүрэн ороной үйлэдбэриин бүхы гол гол, шиидхэхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые мэдэлдээ барижа байдаг. Тэрэ хадаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудые ушар ёһо мэдэжэ, түсэбэй ёһоор хүтэлбэрилнэ. Советскэ гүрэн болбол оронойнгоо ажахын байдалые научна ёһоор зохёогдоһон арадай ажахын түсэбүүдэй үндэһөөр шэглүүлнэ ба тодорхойлно. Тэрэ хадаа үйлэдбэрие ба продуктнуудай хубаалгые саг үргэлжэ, наринаар хинажа, хэһэн ажалай ёһоор түлэхэ социалистическэ принципые бэелүүлхэ ябадал хангана.

Советскэ гүрэн хадаа ниитын социалистическэ зөөрие сахижа байдаг гэжэ хөөрэлдөөн соогоо тусхайлан зааха хэрэгтэй. Тэрэ хадаа арад зоной эдлэлые хулгайшадһаа ба үригшэдһөө хамгаална. Гүрэнэй засагай органуудай эрхилдэг энэ ажал-ябуулгань социалистическэ байгуулалтын узуур үндэһэ бэхижүүлхын ба хүгжөөхын тулада, социализмһаа коммунизмда дамжан орохо условинуудые байгуулхын тулада онсо шухала удхашанартай гэжэ пропагандист заана. Тиимэһээ советскэ хүнүүдэй үүргэ уялга хадаа социалистическэ, ниитын зөөрие бэхижүүлхэдэнь гүрэнэй органуудта бүхы хэмжээгээр туһалха ябадал болоно.

Социализмһаа коммунизмда шэлжэн орохо үедэ советскэ гүрэнэй зорилгонуудые тайлбарилха зуураа, пропагандист болбол коммунизм байгуулгын хүсэн түгэс зэбсэг мүн бологшо советскэ гүрэние саашадань бэхижүүлхэ шухала гэжэ һурагшадта ойлгуулха байна.

Советскэ арад хадаа капиталистическэ хүреэлэлтэ соо байгаад коммунизм байгуулна гэжэ пропагандист заана. Тиимэһээ манай арад хадаа СССР-тэ капиталистическэ гүрэнүүдэй зүгһөө добтолгын аюул тухай, манай орон дотор капиталистическэ гуримые һэргээн бодхоохын түлөө буу зэбсэгэй хүсөөр дэлхэйн реакциин зүгһөө һэдэлгэ хэхэ тухайнь хододоо һанажа ябаха ёһотой. США, Англи хоёрой империалистнуудаар урмашуулагдан, манай Эхэ орондо гитлеровскэ Германиин мэхэтэ мууһайгаар добтолһон ябадал хадаа тиимэ нэгэ бүтэхэгүй һэдэлгэнүүдэй нэгэн болоно гэжэ пропагандист һурагшадта һануулна. Советскэ гүрэн хадаа советскэ хүнүүдэй амгалан тайбан ажабайдалые хамгаална, социализмын агууехэ туйлалтануудые сахижа байна.

Мүнөөшье англо-американска империалистнууд тиимэ һэдэлгэнүүдээ орхиногүй, тэдэнэй агрессивнэ политикань энэ ушарые гэршэлэн харуулна гэжэ һурагшадта һануулха шухала. США-гэй политикань СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү шэнэ дайн бэлэдхэхэ ябадалда зорюулагданхай. Тиимэһээ советскэ гүрэн болбол хүсэн түгэс армитай, флодтой, бэрхэ шадамар разведкэтэй, һайнаар эмхидхэгдэһэн хэһээлтын органуудтай байхын тула оролдоно, оронойнгоо оборонно хүсэ шадалые эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлнэ.

Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай уг үндэһэниинь хадаа большевистскэ партиин, агууехэ Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэри мүн гэжэ пропагандист хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэл соо хэлэнэ.

Удаадахи заняти дээрэ болохо хөөрэлдөөндөө һурагшадай урда иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ табижа болохо байна гэбэл:

1. Социализмһаа коммунизмда шэлжэн оролгын үедэ советскэ гүрэние яахадаа бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ шухала байнаб?

2. Социализмһаа коммунизмда шэлжэн оролгын үедэ советскэ гүрэнэй гол зорилгонууд ямар бэ?

ДҮРБЭДЭХИ ЗАНЯТИ

«Ленин—Сталинай парти бидэние коммунизмын замаар хүтэлнэ» гэһэн гурбадахи разделэй материалые һайнаар шудалхын тулада хоёр заняти дээрэ шудалан үзэхэ гэжэ һайшаан дурадхагдана. Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай хүтэлбэрилхы хүсэн бологшо большевигүүдэй партиин үүргэ тухай, коммунистическэ байгуулалтын шухалын шухала условимүн бологшо ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын зорилгонууд тухай нэгэдэхи заняти дээрэ хэлэхэ хэрэгтэй. Коммунизмын түлөө бүхы оронуудай ажалшадай тэмсэл тухай асуудалые хоёрдохи заняти дээрэ харуулха шухала.

Нэгэдэхи заняти дээрэ хөөрэлдөөе пропагандист болбол коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай хүтэлбэрилхы хүсэниинь Ленин—Сталинай парти мүн гэһэн шухала зүйлые тайлбарилгаар эхилхэ байна. Большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро манай арад помещигүүд болон капиталистнуудай засагые унагаагаа, социализм байгуулаа. Ленин—Сталинай парти болбол гүрэнэй болон общественнэ бүхы организацинуудай хүтэлбэрилхы ядронь болохо зуураа, тэдэ организацинуудай хүдэлмэрие нэгэл уг зорилго тээшэ—коммунизм байгуулгада зорюулна.

Ленин—Сталинай парти болбол интернационализмын идеянүүдээр ехэ шуул хүтэлбэрилэгдэнэ, манай ороной арадуудай ахадүүгэй холбоое батадхан шэрээгээ, большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро сүлөөтэ советскэ арадууд коммунистическэ общество амжалтатайгаар байгуулна.

Арадуудай хани барисаанай үндэһэ һуури дээрэ, хүдэлмэришэдэй, таряашадай болон интеллигенциин эбтэ хани харилсаанай үндэһэ һуури дээрэ парти болбол советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлые шэрээн хатуужуулаа. Советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй эгээн дээдэ зэргын бэелэл хадаа бүхы ажалшадай агууехэ вождь болон багша нүхэр Сталинда бүхы советскэ арадай хизааргүй ехээр этигэн найдадаг ба шаглан дурладаг ябадал мүн.

Большевистскэ парти хадаа советскэ арадые зориг бадаруулагша советскэ патриотизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлнэ. Советскэ патриотизм хадаа капитализмда орходоо социализмын угаа ехэ булюу һайнине ойлгохо ябадал дээрэ, капиталистическэ байгуулалтада орходоо советскэ социалистическэ байгуулалтын хэмжээгүй булюу байһание мэдэхэ ябадал дээрэ, социалистическэ байгуулалтаар омогорхохо ябадал дээрэ үндэһэлнэ.

Советскэ хүнүүдэй патриотизм хадаа тэдэнэй героизм ба эрэлхэг зориг гаргаха ябадал дээрэ, Эхэ оронойнгоо аша туһада эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилхэ ябадал дээрэ харагдана. Советскэ патриотизм хадаа интернационализмын үзэл сурталтай, тэрэ хадаа мүлжэлгэһөө, национальна дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө бүхы оронуудай ажалшадай тэмсэлэй түшэг тулгуура бологшо советскэ гүрэнэй уласхоорондын агууехэ удхашанарые мэдэхэ ябадал дээрэ үндэһэлнэ гэжэ пропагандист шухалашалан заана. Советскэ Союзай бүхы ажалшадай национальна уг заншалнууд болон ажабайдалай юрэнхы интересүүд советскэ патриотизм соо таһаршагүйгөөр тааран зохилдоно. Советскэ патриотизм гээшэ манай ороной бүхы нацанууд болон арадуудые илган һалгаадаг бэшэ, харин нэгэ бүлэ ахадүүнэр болгон нэгэдхэдэг юм.

Манай парти болбол ажалшадые коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ анхарал табижа, тэдэниие үндэр дээдэ моральна шанартай болгоно. Парти хадаа практическа хүдэлмэриин дутуунуудые заһаха ба коммунизм байгуулгын хэрэгтэ ниитэ зонине үргэнөөр хабаадуулха шухала зүйл бологшо шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлые эсэшэ сусашагүйгөөр дэлгэрүүлнэ. Үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэри хадаа коммунистнуудай эдэбхие үргэдхэнэ, тэдэние идейнэ талаарнь хатуужуулна, ниитэ зоной ёһото ударидагшадай үүргэ дүүргэхэдэнь туһална.

Советскэ арад хадаа өөрынгөө түрэл большевистскэ партида, бүхы ажалшадай вождь болон багша нүхэр Сталинда тон ехэ инаг дуратай. Партиин, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро манай арад социализм байгуулаа, мүнөө амжалтатайгаар коммунизм байгуулжа байна.

Саашань пропагандист болбол ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ гээшэ коммунизм байгуулгын хэрэгтэ хэды айхабтар ехэ удхашанартайб гэжэ тайлбарилна. Манай орон дотор угаа ехэ хүсэтэ ленинско-сталинска идеологи хадаа Советскэ Союзай үзэл бодол болонхой. Советскэ хүнүүдэй үзэл бодолой шэнжэ шарайе ба идейнэ ургалтыень пропагандист болбол тэдэнэрэй шэн зоригто ажалай ба угаа ехэ баатаршалгын жэшээнүүд дээрэ, социалистическэ Эхэ орондоо манай арадай хизааргүй дуратай байһанай жэшээнүүд дээрэ харуулна. Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхын тулада большевигүүдэй парти болбол пропаганда болон агитациин хүсэн түгэс зэбсэг мүн бологшо хэблэл, радио, кино, театр, литература, искусство, һургуулине үргэнөөр хэрэглэнэ.

Өөрынгөө үүргэ уялгануудые дүүргэлгэдэ манай ороной ажалшадай туйлай олонхинь ушар ёһо мэдэнхэйгээр хандадаг байбашье һаань, хүдэлмэриһөө хулжадаг, ажалай жаяг зарим эбдэдэг, үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэдэггүй, багаар хүдэлмэрилөөд, ехээр абахые оролдодог хүнүүд үшөө бии гэжэ пропагандист заана. Үйлэдбэриин шэнэ методүүдые хэрэглэхэ ябадалда хайша хэрэгээр хандалга, албан хойрог ябадал хадаа советскэ обществын үмэнэ үүргэ уялгаяа дүүргэлгэдэ социалистическэ бэшээр хандалга мүн болоно.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ хадаа нэн түрүүндэ хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдые усадхаха гэһэн зорилготой гэжэ саашань тайлбарилха шухала.

Большевистскэ парти хадаа социалистическэ зөөридэ гамтайгаар хандадаг, ажалда ушар ёһо мэдэнхэйгээр хандадаг болгон советскэ хүние хүмүүжүүлнэ. Парти хадаа харин юумын үмэнэ һүгэдэн дохихо мэтын хуушанай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн, буржуазна национализмын ба космополитизмын багахашье үзэглэлнүүдтэ эсэргүүсэн, шажанда шүтэлгын үзэглэлнүүдтэ эсэргүүсэн, эхэнэрнүүд болон үхибүүд тушаа социалистическэбэшээр хандаха ябадалда эсэргүүсэн тэрэшэлэн тэмсэдэг байха юм. Коммунизм байгуулгын хэрэг хадаа советскэ хүнүүдэй идейнэ хүмүүжэлые саашадань шангадхахые эринэ.

Удаадахи заняти дээрэ үргэнөөр ябуулагдаха хөөрэлдөөн соо һурагшадай зүбшэн хэлсэлгэдэ иимэ асуудалнуудые табижа болохо байна гэбэл:

1. Ленин—Сталинай парти болбол манай орон дотор коммунизм байгуулгын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай хүтэлбэрилхы ба эмхидхэхы хүсэн мүн.

2. Хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн парти ямараар тэмсэнэб?

3. Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын удхашанар ямар бэ?

ТАБАДАХИ ЗАНЯТИ

Зуу гаран жэлэй саада тээ научна коммунизмын агууехэ үндэһэ табигшад — Маркс Энгельс хоёр капиталистическэ богоолшолгоһоо сүлөөрхэ замые бүхы оронуудай пролетариарта заагаа, тэдэнэрые коммунизмын түлөө тэмсэхыень уряалаа гэжэ пропагандист түгэсхэлэйнгөө заняти дээрэ хэхэ хөөрэлдөөн соогоо һурагшадта һануулна.

Тэрэ сагһаа хойшо буржуазин хархис правительствонууд марксизмын идеянүүдые үгы хэхын түлөө бүхы шадалаараа оролдоо гэжэ саашань пропагандист заана. Зүгөөр тэдэ правительствонуудай бии боложо, үгы боложо байхадань, харин марксизм хадаа хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшадта тэмсэлэйнь замые гэрэлтүүлэн, мандажа байгаа. Мүнөө үеын обществын эгээн түрүү, эгээн хүсэтэ ба революционно ангиин — пролетариадай научна үзэл бодол мүн бологшо коммунизмые үгы хэхэ тиимэ хүсэн гэжэ байхагүй. Фашизм ба реакци хадаа коммунизмын илалта түгэс дабшалтые [...] соожо шадахагүй.

Ленин Сталин хоёр маркси[...] саашадань хүгжөөгөө, шэнэ [...] шатала үргөө гэжэ саашань про[...] гандист тодорхойгоор хэлэнэ. [...] дэнэр хадаа түүхэтэ шэнэ усло[...] до, империализмын ба пролет[...] ска революцинуудай условидо, [...] хэйн бүмбэрсэгэй зургаанай [...] хуби дээрэ социализмын илал[...] условидо хүдэлмэришэн анги[...] революционно тэмсэлэй агуу[...] лүй дуршэлые согсолоо, ком[...] низмын илалтын түлөө тэмсэ[...] арад ниитые элсүүлэн бодходог[...]

Марксизм-ленинизмын бүгэ[...] илагша хүсэниинь түүхын хүгж[...] тын бүхы ябасаар батадхан хэр[...] лагдаа. Арадай демократиин о[...] нууд социализм байгуулгын за[...] орсо. Хитадтахи арадай рево[...] циин илалта хадаа Агууехэ О[...] тябрьска революциин һүүлээб [...] периализмда эгээн шанга со[...] тонь болоо.

Советскэ Союз хадаа бүхы [...] хэй дээрэ демократиин ба со[...] лизмын хүсэнүүдэй эбдэршэгүй [...] шэг тулгууринь мүн болоно [...] пропагандист хэлэнэ. Манай [...] орон—коммунистическэ ажабай[...] байгуулхын түлөө тэмсэл[...] ажалшадай замыень заагша о[...] этигэл найдабаринь мүн.

Коммунизмын түлөө тэмс[...] манай Эхэ ороной туйлаһан [...] жалтанууд халаа бүхы орону[...] ажалшадай дайшалхы үзэл [...] лые шангадхана, өөһэдынгөө [...] сэндэ, капитализмые илаха ба[...] да тэдэнэй этигэлые бэхижү[...] Бүхы оронуудай ажалшад [...] манай орон дотор бэелүүлэг[...] юумэн мүн өөһэдтэмнай [...] лэгдэхэ гэжэ найдан харана, [...] лэнэр халаа коммунизм тээшэ [...] хы замуудай ошожо байһан [...] ажаһуунабди.

Бүхы оронуудай ажалшад[...] дынгөө уг зорилго тээшэ—ком[...] низм тээшэ Ленинэй зааһан [...] маар, сэсэн мэргэн вождь ба [...] шын, Ленинэй мүнхэ хэрэгы[...] гэлжэлүүлэгшын— нүхэр Стал[...] ударидалга доро ябана гэжэ [...] рэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ про[...] гандист хэлэнэ.

Манай арадай бүхэдэлхэй[...] хэтэ илалтанууд большеви[...] партиин хүтэлбэри доро, [...] Сталинай ударидалга доро ту[...] даа. Нүхэр Сталин ленини[...] хүгжөөн дэбжүүлээ, манай [...] догор коммунизм байгуулжа [...] хо тухай сэсэн мэргэн тобшо[...] гаргаа, тэрэнние байгуулха [...] лые заагаа. Энэ тобшолол[...] коммунизмын түлөө тэмсэлэй [...] тодо хараануудые большевиг[...] партида, советскэ арадта [...] капиталай засагта эсэргүү тэм[...] дэ капиталистическэ орону[...] ажалшадые үшөө ехээр зориг[...] лаа, СССР-ые тойруулан [...] рые хүсэтэйгөөр жагсаагаа.

Нүхэр Сталин болбол [...] һүүлэй табанжэлые болзор[...] урид дүүргэхын түлөө тэм[...] советскэ арадые зоригжуулаа[...] хэлхээ, коммунистическэ обще[...] байгуулгын агууехэ прог[...] зохёогоо, энэ программые [...] татайгаар бэелүүлхэ ябад[...] угаа ехэ эршэ зоригтойгоор хү[...] бэрилнэ.

Нүхэр Сталинай зохёолнуу[...] тэр бүхы дэлхэйн ажалшад[...] мунизмын түлөө мүнөө үеы[...] сэлэй эгээ шухала асуудалну[...] харюунуудые олоно, обще[...] хүгжэлтын хуули ёһонууд, ту[...] илалтада этигэлэй эрдэм һур[...] абана.

Нүхэр Сталинай нэрэ [...] коммунизмын илалтын туг мүн.

Һурагшадтай хөөрэлдөө хэх[...] иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэ[...] жэ болоно гэбэл:

1. Марксизм-ленинизмын [...] ниинь юуб?

2. Коммунизмын түлөө тэ[...] дэхи манай илалтанууд ка[...] лизмда эсэргүү бусад орону[...] ажалшадай тэмсэлые хайша[...] хүнгэдхэнэб?

3. Нүхэр Сталин — ком[...] мын агууехэ вождь, бүхы дэл[...] ажалшадай сэсэн мэргэн ба[...] мүн.

Хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсх[...] тэр пропагандист болбол со[...] листическэ гүрэнэй үүргэ [...] советскэ обществын зоригжу[...] ша ба хүтэлбэрилэгшэ хүсэн— [...] шевигүүдэй героическа парти [...] хай хэлэнэ. Агууехэ Сталинай [...] ридалга доро манай арад [...] низмын толотомо һайхан ба[...] гые этигэл найдамтайгаар бо[...] жо байна.

В. ГЕРАЩЕНКО

Үбһэ ногооной үндэр ургаса туйлая!

...ридо хубилалта болоодүй

...ай адуу малда тэжээлэй ...и база байгуулхын тула ...сабшалан ба бэлшээриин ...удые үндэһөөрнь һайжа- ...тэжээлэй культурануудай ...е ургэдхэхэ зорилго ...-гэй обкомой IV пленум ...удай урда табиһан байгаа. ...н дээрэ агротехническэ ...ибуулгануудые амжалта- ...дүүргэхын тула колхоз бү- ...тэжээл бэлэдхэлэй саг үр- ...тусхай бригада эмхидхэхэ, ...мори унаа, зэр зэмсэг, ...шэлэн сабшалан ба бэл- ...участогуудые таһалжа ...түс пленум дурадхаһан

...ье, Хориин аймагай колхо- ...партиин обкомой IV плену- ...тоол хангалтагүйгөөр бэе- ...нэ. Хабартаа сабшалангай ...алхын тула колхоз бүхэн- ...хүнһөө бүридэһэн луго- ...звенонууд байгуулагда- ...гаа. Аймагай хүдөө ажа- ...агай мэдээнэй ёһоор, 3 ...удта тэжээл бэлэдхэлэй саг ...н бригаданууд эмхидхэг- ...гэжэ тоологдоно. Сталинай ...тэ колхоз аймаг дотороо ...аар эгээн томо колхоз юм. ...ажахын таһагай мэдээнһээ ..., тус колхоздо 10 хүнһөө ...дэһэн тэжээл бэлэдхэлэй ...лжын бригада хүдэлмэрил- ...хэлэгдэнэ. Теэд үнэн дээ- ...7 хүнэй составтай багахан ...үдэлмэрилжэ байба. Тэдэ- ...2-нь звенодоо саг үргэл- ...лмэрилдэг, бэшэниинь 70 ...аһатай үбгэд өөрынгөө ду- ...үдэлмэрилхэдөө хүдэлмэ- ...үгыдөө үгы юм. Колхозой ..., тэрэнэй түрүүлэгшэ нү- ...ажапов энэ звенодо зэр ...мори унаа болон участо- ...актаар даалгажа үгөөгүй ...Теэд тус звено сабшалан- ...гааһа һөөгүүдһээнь сэбэрлэ- ...ва малтаха, намаг хатааха ...рйнүүдые хэдэггүй, хэжэ ...шьегүй байха юм.

...шэлэн Кировэй нэрэмжэтэ ...сабшалан һайжаруулгын ...инүүд тон хангалтагүй- ...дүүргэгдэнэ. Сабшалангай ...уһалхын тула нэгэ звено гэ- ...дурбэн үбгэд табигдаһан ...Колхозой правлени, тэрэнэй ...гшэ нүхэр Баданов эдэ дүр- ...эдэй хүдэлмэреэр тэжээлэй ...йгуулгын асуудалые амжал- ...р шиидхэхэ гэжэ оролдоо ...? Тиихэдэ сабшалан дээрэ ...бхэ шэрэлгэ муугаар эмхид- ...эй. Бухы гүүртэнүүдһээнь ...дурбэн гүүртэ шэбхэ шэ- ...Тиихэдээшье шэбхээ ма- ...байрые тойруулан 100— ...рын газарта абаашажа ал- ...ом. Теэд малай байранууд ...н участогуудай жэл бүри ...бхээр юрэнхыдөөл үтэгжүү- ...байдагынь хэндэшье мэ- ...Харин холын сабшалан- ...наг шэбхэ оройдоо шэрэг- ...байна. Нёдондо намарай шэбхэ мүнөө хүрэтэрөө обоолоо- той зандаа хэбтэнэ.

Луговодческо звенодо ямаршье даабари үгтэдэггүй, тэрэнэй хүдэлмэриие хэншье шалгадаггүй, уһалагдаһан газарынь хэмжэгдэдэггүй, харин тухайламжаар бэшэгдэдэг юм. Звеногойхид резинэ сабхяар, хүдэлмэриин зэр зэмсэгээр хангагдаагүй. Сабшалангай мелиоративна хүдэлмэринүүд өөрөө бүтэлгэдэ орхигдошоһон байна. Эгээл тиимэһээ канава һубагуудые заһабарилгаар, намаг хатаалгаар, сабшалангай газарнуудые бургааһа һөөгүүдһээнь сэбэрлэлгээр юушье хэгдээгүй. Тус колхоз һайрамай уһаар 1070 гектар сабшалан уһалха түсэбтэй аад, оройдоо 150 гектар уһалһан байгаа. Тэрэшэлэн сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөрэхэ түсэб хараалагдаашьегүй, модо шулуунһаа миил 60 гектар сабшалан сэбэрлэгдэһэн ба нэгэшье гектарта үтэг хэгдээгүй байха юм. Гадна, энэ колхоз байгша ондо арбаад гектар газарта тэжээлэй культурануудые (корнеплодууд ба ногоонуудые) тариха ёһотой аад, нэгэшье килограмм үрһэгүй.

Сабшалангай мелиоративна хүдэлмэринүүдэй түсэбүүд мүн бусадшье колхозуудта хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Жэшээнь, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ оройдоо 2 хүн үбһэ ногооной үндэр баян ургаса хуряаха асуудал «шиидхэхэ» зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байдаг. Тэдэнэй хүдэлмэри шалгагдадаггүй, даабаришье үгтэдэггүй.

Дээрэ хэлэгдэһэн шалтагаанһаа бүхы аймаг дотор сабшалан һайжаруулха хүдэлмэринүүд тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Аймагай колхозууд сабшалан дээрээ наг шэбхэ гаргаха түсэбөө арайхан 20-оод процент дүүргэһэн, 1210 гектарай оронда миил 243 гектарта үтэг хэһэн, мүн тон бага талмайе модо шулуунһаань сэбэрлэһэн байха юм. Тиихэдэ, 1380 гектар сабшалан бургааһа һөөгүүдһээ сэбэрлэхэ байһан аад, оройдоо 5 гектар сэбэрлээ. Энэ хүдэлмэри гансахан лэ «Красный партизан» колхоздо хэгдэһэн, бэшэ колхозууд бургааһа һөөгүүдые отолдоггүй байна. Уһалууриин канавануудһаа тон бага талмай уһалагдаа.

Аймагай колхозуудта хүдөө ажахын таһагай мелиораторай ба агроном-кормовигай хэхэ хүдэлмэри угаа ехэ. Гэбэшье, аймагай хүдөө ажахын таһагай агроном-кормовик нүхэр Шурыгина энэ талаар өөдтэй юумэ хэдэггүй, колхозуудта ябадаггүй байна. Тиихэдэ, хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Афанасьев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Харламов сабшалан һайжаруулха талаар аймагай колхозуудта ехэ хубилалта болоогүй байһыень мэдэжэ байбашье, эрид хэмжээнүүдые абаадүй байһаар. Ерэхэ жэлдэ ниитын малажалда хүрэхөөр үбһэ тэжээлэй база байгуулхын тула нүхэд Харламов, Афанасьев гэгшэд үнэхөөрөө бодоно гээшэ гү, али үгы гү?

А. Захаров.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулга хадаа ниитын малажалые саашадань хүгжөөхэ ба дэбжүүлхэ гол условн мүн гэжэ хараадаа абаад, ВКП(б)-гэй обкомой пленум болбол энэ жэлдэ хээрын сабшалангуудай ба тэжээлэй культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ, тэжээлэй валовой суглуулбариие ехэ болгохо, бүдүүн ба шэмэтэй тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө бүхы колхозуудай заатагүй дүүргэхэ ябадал хангахыень партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудһаа эринэ.

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй тогтоолһоо

Уһалагдаһан сабшалан УРГАСА ЕХЭЭР ҮГЭДЭГ

КАНАВА ТАТАЖА САБШАЛАНГАА УҺАЛАГТЫ!

РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Ц. Сампиловай зураг.

Луговодческо бригадын хүдэлмэри

Бичурын аймагай Партизанска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлгын саг үргэлжын бригада байгуулагданхай. Тус бригада үбэлэй турша соо сабшалан дээрээ 600 ашаа наг шэбхэ гаргаһан байна. Хабар дулаан болоходонь энэ шэбхээ сабшалан дээгүүрээ жэгдээр тараагаад, уһалаа.

Саһанай хайлаха үедэ бригадын гэшүүд Самуил Феофанович Савельевэй хүтэлбэреэр һайрамай уһаар 30 гектар сабшалангаа уһалаа һэн. Үлэгшэ 36 гектар сабшалангаа уһалууриин канаваһаа мүнөө уһалжа байна. Тэрэшэлэн эдэнэр хахад гектар газарай бургааһа сабшаһан, 6 гектар сабшалангаа модо шулуунһаань сэбэрлэһэн байха юм. Гадна, 300 һургааг, 100 паар гадаһануудые бэлэдхээд, сабшалангайнгаа участогые хоройлжо байна. Мүн бригадынгаа моридые байлгаха байра барихын тула модо бэлэдхээ. Бригадын зарим гэшүүд гол горхон дээрэ хаалтануудые хэжэ байна.

Тэжээл бэлэдхэлгын тус бригадада 66 гектар сабшалангай участок даалгагданхай. Энэ талмай дээрэһээ га бүриин 30 центнер үбһэ абаха гэжэ тэдэнэр шиидэһэн байна.

А. Шулунов.

Сабшалан дээрэ

Хабарай үглөөгүүр... Дулаахан хонгор наран һая гараад, хурса жэрэлээрээ зэрэлгээтэмэ дуулим тала дээгүүр наадана. Сэнхиижэ харагдагша уудам хүхэ огторгой үүлэгүй зэнхыжэ, хабарай урихан һэбшээн нюур эльбэнэ. Эгэтэ голой һаба дүүрэн уһаяа салгидхан, дошхон зээрэгээр харьялан урдаха абяан үглөөнэй һонор агаарта элнхэнээр дуулдана. Голой эрье зубшан, наруули дулаахан хотогор газарта гүлгэн хүхэ ногооной толгой бултайжа, вогоорон үзэгдэнэ. Эгэтын уужам салуу сабшалангые нишэ тиишэнь һэтэлэн ошоһон, метр шахуу үргэнтэй канаванууд холоһоо харахада мүнгэтэн һунана.

Армагтай хаһар тэргэдэ тарган хээр мори оруулһан луговод үбгэн тэргэ моридтой арбаад шахуу хүниие дахуулаад, голой эрьеэр газаршалан ябана. Тэргэ дээрэнь лом, хүрзэнүүд, түмэр тармуурнууд, астагар модон хэмжүүрнүүд ашаатай. Эдэнэй дунда хазаар мори унаһан залуу ород хүбүүд ябалсана. Энэ хадаа Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үбгэн луговод Цыбенов Даши, Кяхтын хүдөө ажахын техникум һаяхан дүүргэжэ гараһан, Улан-Удын «Мелиоводстрой» техник-мелиоратор Николай Никитин гэгшэд сабшалан һайжаруулгын бригадынхидтай ябана гээшэ. Тэдэнэр Эгэтэ голой уһа хаажа, шэнэ канаваар урадхуулхаяа шулуун хаалта хэхэ газараа бэдэрэн зүбшэжэ ябанад. Уданшьегүй, голой наридха тохойдо бригадынхид хаалтын шулуу модо зөөжэ захалба. Мүн саагуурнь һургуулиин һурагшад сабшалангай газар модо шулуунһаа сэбэрлэн, иишэ тиишээ гүйлдэнэд.

Бригадынхидай дунда залуушуулһаа дутуугүй шударгыгаар хүдэлмэрилжэ ябаһан луговод Даша үбгэниие дала наһатай гэжэ һанахаар бэшэ байба. Энэ үбгэн колхоздоо арбаад шахуу жэлдэ луговодоор хүдэлмэрилжэ, жэл бүри үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряадаг юм. Жэшээнь, 1949 ондо 30 гектар газарһаа га бүриин 50 центнер ба 300 гектар газарһаа дунда зэргээр га бүриин 25—30 центнер үбһэ хуряаһан байна. Энээнэйнгээ түлөө «Республикын эрхим луговод» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн. Нүхэр Цыбенов ажалайнгаа баян дүй дүршэлые сугтаа хүдэлмэрилжэ ябаһан нүхэдтөө дамжуулан үгэдэг, газетэнүүд дээрэһээ республикынгаа эрхим луговодуудай ажалай түрүү дүршэл шудалдаг юм. Үбгэн луговод мүнөөшье сугтаа хүдэлмэрилжэ ябаһан залуу техник-мелиоратор хүбүүнтээ сүлөөтэй сагтаа газар уһалалгын научна заабаринуудые тухай, үндэр ургаса хуряахын түлөө Социалистическэ Ажалай Герой Серапион Кириллович Киселев ба бусад түрүүшүүлэй хайшан гэжэ ажалладаг тухай хоорондоо хөөрэлдэдэг.

Тус колхоздо энэ хабартаа сабшалан һайжаруулгаар урда урдаһаа найхиһаа ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Зургаан мянган метр үлүүтэй шэнэ канава малтагдажа дүүрээ. Энэ канаваар Боро Хорой гэжэ газарай гурбан зуун гектар сабшалан уһалагдахань. Колхозниууд ба һурагшадай воскресник дурбэ дахин эмхидхэгдэжэ, хэдэн зуугаад гектар сабшалангай газар модо шулуунһаа сэбэрлэгдээ. Тэрэшэлэн сабшалангай газар дээрэ зургаан мянга үлүүтэй ашаа наг шэбхэ тараагдаа, олон зуугаад гектар газар һайрамай уһаар хоёр дахин уһалагдаа. Мүн зарим газарта түймэр табигдажа, хагдан ба бургааһан галдагдаһан байна. Тэрэшэлэн Хара Шэбэр ба Мужыха гэжэ нютагуудай сабшалан уһалхын тула шэнэ канава һубагууд, хаалтанууд хэгдэхээр хараалагданхай.

Тус колхозой гэшүүд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдуус дабтахагүйн тула партиин обкомой IV пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, ерэхэ үбэлжэлгэдэ ухэр малаа үбһэ тэжээлээр дүүрэн хангаха зорилгоор эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые хэнэ. Колхозой эрхим луговод нүхэр Цыбенов хүдэлмэрилжэ ябаһан нүхэдтээ хамта байгаалиие хубилгагша агууехэ эрдэмтэ Мичуринай «Бидэнэр байгаалиһаа хайра үршөөл хүлеэхэ ёһогүйбди: тэрээниие байгаалиһаа абаха —манай зорилго» гэһэн заабари һургаалаар имагтал байгаалиие мэдэлдээ оруулжа, үбһэ ногооной үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэнэд.

Хэдэхэн хоногой турша соо дүшэн кубометр шулуун бэлэдхэгдэжэ, сажан түлеэн шэнги гэбхын харагдаа һэн. Хаалта баригдажа мүнөө дүүрээ. Нүхэр Цыбенов Эгэтэ голой уһые шэнэ канава руу табиха зуураа энеэбхилэн хэлэнэ:

—Зай нүхэд! Эгэтымнай арюун уһан манай мэдэлээр шэнэ харгыгаа оложо, шэнэ ажалдамнай туһалхаар урдаба гээшэ. Урданайхиһаа үлүү баян ургаса хуряахабди.

Иигэжэ омогтойгоор хэлээд, канаваар харьялан урдажа байһан уһые хаража, ехэл урмашан, хүлһөө аршан байба. Эгэтэ голой элбэг уһан мүнгэн һудаһандал, хэдэн тээшээ зурын, үргэн талын сабшалан дээгүүр халбайн урдажа, үзүүрээ бултайһан үлэн хүхэ ногоондо умда оруулна. Баян, тон баян ургаса хуряагдахал!

Цырен Дандаров.

Воскресник үнгэргэгдэбэ

Курумканай аймцентрын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта туһална.

Һаяхан тэдэнэр воскресник эмхидхэжэ, Хрущевой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой сабшалан сэбэрлээ. Воскресникта 200 гаран хүн хабаадалсажа, 100 гаран гектар талмайн шулуу ба һөөг бургааһанһаань сэбэрлээ.

Колхозой гэшүүд воскресникта хабаадалгшадта баясхалан хүргэһэн байна.

П. Дондупов.

...абшалан ба бэлшээриие зүбөөр ашаглаха

...е үедэ республикын колхо- ...урдахи шухала зорилгонуу- ...эн хадаа ниитын малажал- ...ам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэ- ...л болоно. Юуб гэхэдэ, ...алые саашань хүгжөөхэ, ...ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ...үбһэ тэжээлэй базаһаа ...ха байһаниинь мэдээжэ. ...манай республикын кол- ...үбһэ тэжээл багаар бэлэд- ...жэл бүхэндэ малаа олоср ...уулдаг, ашаг шэмыень дээ- ...эггүй байна.

...эй гол шалтагаан юуб гэ- ...онхи колхозуудай хүтэл- ...эд малаа бэлшээжэ ондо ...гэжэ найдаад, үбһэ тэ- ...эдхэхэ хэрэгтэ хайша хэ- ...андана, сабшалан ба бэл- ...ууса ашаглана, тэжээлэй ...нуудай тарилгые тооно- ...эн тухай ВКП(б)-гэй Бу- ...голой обкомой IV пленум ...дэглэхэ зуураа, үбһэ тэ- ...бата бэхи база байгуулха ...бии байгаа арга боломжо- ...элирүүлээд, республикын ..., советскэ, хүдөө ажахын ...дай ба колхозуудай урда ...ы зорилгонуудые табяа.

...рилгонуудые амжалтатай- ...элүүлхэ хэрэгтэ сабшалан ...эрие зүбөөр ашаглаха ...нсо удхашанартай. Манай ...кын колхозуудта сабша- ...жаруулха талаар лугово- ...симовецуудай үнэтэ дүй ...ии. Теэд, сабшалан ба ...ие зүбөөр ашаглаха асуу- ...отой анхарал хандуулаг-

...зуура, манай республикын условидо сабшалангай газарые жэл соо гурба дахин ашагладаг: эртын хабарһаа июниин нэгэн ба хахад хүрэтэр мал адуулдаг, июниин хахадһаа хойшо сабшадаг, һүүлдэнь баһа малаа адуулдаг байна. Сабшалангай газарые энэ мэтээр ашаглаха гээшэ үбһэ ногооной һайнаар ургалгада нилээд ехэ һаад ушаруулдаг. Энэнь юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, июниин нэгэ гү, али хахад болотор адуу малаа бэлшээһэн сабшалангай ногоон хабарай үедэ, хүрьһэндэ шииг нойтоной элбэг байхада ургажа шададаггүй, мал бэлшээхээ болиһон хойно шииг нойтоор дуталдажа хосордог байна. Тиигэжэ зарим сабшалангай газарнууд буртаг үбһэнүүдээр хушагдана. Намарай үедэ сабшалан дээрээ малаа бэлшээбэл, тэндэхи ногоон ерэхэ жэлэй ургасада ба үбэлжэлгэдэ хэрэгтэй тэжээлэй веществонуудай нөөсэнүүдые бэедээ бардамаар суглуулжа үрдидэггүй. Иимэһээ сабшалангай ургаса жэл бүри доошолдог. Хуряагдаһан үбһэниинь муу шанартай байдаг.

Сабшалан дээгүүр малаа хожом болотор адууһан дээрэһээ үбһэ хуряалгын болзор хойшолуулагдадаг. Энэ хадаа бии байгаа сабшалангай талмайе гүйсэд сабшадаггүй ябадалай нэгэн шалтагаан мүн. Ушар иимэһээ үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряахын түлөө хабарай үедэ сабшалан дээгүүр адуу малаа бэлшээхэ ябадал хизаарлаха ба гуримшуулха шухала. Май һарын турша соо малаа адуулаад байхада, үбһэ ногооной ургаса 1,5 дахин доошолдог гэжэ Сэлэнгын аймагай колхозуудта бидэнэй хэһэн туршалганууд харуулна. Малай бэлшээгүй участогай га бүриһөө 14,3 центнер, тиихэдэ бэлшэһэн газарһаа—9,4 центнер үбһэн хуряагдаһан байгаа.

Хүрьһэ муутай сабшалангай газарта мал адуулжа болохогүй, юуб гэхэдэ, иимэ сабшалангай ногоое мал үндэһэтэйнь зулгаажа, ехэхэн гэмтэл ушаруулдаг юм. Доро газарай сабшалан ба үндэр ургасын уһалууриин газар, мүн тэрэшэлэн һаяхан үтэг хэгдэһэн газар муу хүрьһэтэй байдаг. Иимэ сабшалангые зүбөөр ашаглабал, нэгэ зун соо 2 дахин сабшажа болохо юм.

Сенокосооборотой системын ёһоор ашаглагдадаг хатуу, һайн хүрьһэтэй сабшалан дээрэ имагта шухала хэрэгэй гараа һаань мал адуулжа болохо. Энээнэй тула сабшалангай бүхы газарнуудые түхэл түхэлөөрнь 5—8 тэгшэ участогууд болгон хубааридаг юм. Иимэ участок бүхэниие 3—5 жэл соо сабшалангаар, 1—2 жэл соо бэлшээреэр ашаглаха хэрэгтэй.

Участок бүхэниие сабшалан ба бэлшээри болгон һэлгүүлэн ашагладаг системэ хадаа сабшалангай газар һайжаруулгада туһалдаг гэжэ дүй дүршэлнүүд харуулна. Иимэ системые зүбөөр ашаглабал, буртаг үбһэнүүд үгы хэгдэдэг, хүрьһэниинь жэглэ болодог, залаата ба бобово ногоонуудай ургаса нилээд ехээр дээшэлдэг байна.

Хуряаһан ургасын хэмжээ ба шанар үбһэ хуряалгын болзорһоо нилээд дулдыдадаг. Республикын олонхи колхозууд үбһэ хуряалгада хожомдожо ородог, энээнэйнь эсэстэ үбһэниинь адууһа малда хэрэгтэй белогууд ба витаминуудаар бага байдаг. Бобово ба залаата ногоонуудай сэсэглэжэ байха үедэ үбһэ сабшалгада ороход хэрэгтэй. Сабшалангай ногооной нэгэ жэгдээр ургадаггүй хадань, үбһэ хуряалгын календарна болзорнуудые тус тус участок бүхэндэ табиха шухала.

Манай республикын условидо сенокосооборот эрхилхэ ба ногоо тариха ябадал хадаа сабшалангай, илангаяа уһалууриин газарай ургасые нилээд дээшэлүүлхэ арга олгоно гэжэ Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод А. И. Батышевай ба Иволгын аймагай «Первое мая» колхозой луговод П. Д. Загузинай дүй дүршэл харуулна.

Үбһэ ногооной ургаса хуряахадаа үндэр набтараар сабшалга багэ бэшэ удхашанартай. Хүрьһэнһөө дээшэ 3—5 сантиметр үндэртэйгөөр сабшагдаһан газарһаа хэдэн жэлдэ үндэр ургаса абтадаг, дэн доогуур сабшаа һаа хойшодоо ургасань доошолдог, дэн дээгүүр сабшаа һаа үбһэнэй хоролто ехэ болодог гэжэ дүй дүршэлнүүд харуулаа. Тиин сенокосилкануудаар ехэнхидээ 7—8 ба заримдаа 10 сантиметр хүрэтэр үндэртэйгөөр сабшагдадаг. Энээнэй эсэстэ манай республикын условидо гектар бүхэнһөө 1—2 центнер тухай хэмжээнэй, эгээн тэжээл ехэтэй, белогоор элбэг ногоониинь гээлтэ хоролтодо ородог байна.

Ушар иимэһээ үбһэ ногооной орой дээгүүр хирбэхэ ябадалтай эрид тэмсэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, колхоздо сабшагдаһан талмай бэшэ, харин суглуулагдаһан үбһэнэй хэмжээ ба шанар хэрэгтэй бшуу. Ургаһан ба сабшагдаһан ногоое хуряагдаһан дээрэ тоолоо болохогүй, юуб гэхэдэ, тэрээниие хатааха ба сомохо үедэ гээлтэ хоролто болодог.

Сабшагдаһан газар дээрээ хатаһан үбһэ ногоон тон ехээр гээгдэдэг, юуб гэхэдэ, тэрээнэй дээдэ таладань байһан набша намаанууд хуха хатажа тармуурта оронгүй гээгдэдэг. Тиимэһээ сабшагдаһан газар дээрэнь бэшэ, харин валканууд болгон хатаахада зохистой. Гектар бүриһөө 10—15 центнер ургаса абахаар газарай ногоон сабшагдаһанайнгаа һүүлдэ оройдоо 3—4 час соо хэбтээд, балка болгоггохо ёһотой. Га газарһаа 10 центнер хүрэтэр ургаса абахаар талын сабшалангай ногооее сабшахатаяа хамта валка болгон тармаха хэрэгтэй. Үндэр ургасын участогуудай ногоон сабшагдаһанайнгаа һүүлдэ 10—12 час хэбтээд, валканууд болгогдон суглуулагдаха зэргэтэй. Гектар бүриин 10 центнерһээ доошо ургаса абахаар газар дээрэ үбһэ хуряалгые сабшалгаһаа эхилээд сомолго хүрэтэр 2—3 үдэр соо, тиихэдэ үндэр ургасын участок дээрэ 5—6 үдэр соо дүүргэхэ хэрэгтэй. Үбһэ ногоо хатааха болзорые унжагайруулбал, гээлтэ хоролтонь ехэ болодог байна.

Республикын колхозууд сабшалангай газарые зүбөөр ашаглаад байгаа һаа, үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ шадаха байна. Сабшалангай газарые бэлшээри болгохоёо хизаарлаха, хабартаа сабшалан дээгүүр малаа адуулдаг заншалаа болюулха хэрэгтэй.

Тиимэһээ колхоз бүхэндэ бии байгаа бүхы бэлшээриие участогууд болгон таһалжа, тэдэниие һайжаруулха, ашаглахыень фермэ ба гүүртэнүүдтэ тушаажа үгэхэ хэрэгтэй. Тиигээд байбал, бэлшээриие хайша хэрэгээр ашаглаха ябадал болюулагдаха байна. Гадна, бэлшээриие ямаршье системэгүйгөөр ашаглахаяа болижо, загонно гуримда (бэлшээреэ хэдэн участогууд болгон хубаагаад, тэрээнээ ээлжээлүүлэн ашаглаха) орохо хэрэгтэй. Малнуудаа загон бүхэндэ 5-һаа 10 үдэр хүрэтэр адуулаад, нүгөөдэдэнь абаашадаг юм. Бэлшээриие иимэ гуримтайгаар ашаглахада ехэ һайн байдаг. Малай түрүүн бэлшэһэн газарай ногоон хожомынь ургахаа болитороо муудадаггүй, харин хэдэн ховор соо һэргээд, дахин ургажа эхилдэг. Тиимэһээ адуу мал бүхэли зун соо һайн үзүүр ногоо эдидэг байна. Энэ хадаа малай ашаг шэмые нилээд ехээр дээшэлүүлдэг. Бэлшээриие 4 загон болгон таһалаад, тэдэниие һэлгэлдүүлэн ашаглахада ямаршье гуримгүйгөөр ашаглаһанда орходоо малажалай продукци 20—25 процентээр дээшэлдэг гэжэ дүй дүршэлнүүд харуулна.

Үбһэ тэжээлэй база бэхижүүлхын тулада сабшалан ба бэлшээриие зүбөөр ашаглаха, үтэгжүүлхэ хэрэгтэй. Хэрбээ энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэбэл, адуу малай тоо толгой слошоролго тэжээлэй база хоёрой хоорондо гараһан таһалдалнууд усадхагдажа, республикын ниитын малажалые улам хүгжөөхэ найдамтай үндэһэ һуури байгуулагдаха байна.

А. Давыдов, Бурят-Монголой зооветинститутай научна хүдэлмэрилэгшэ.

Манай республика дотор

Улан-Удын сэмбын фабрикын сэмбэ нэхэгшэ-стахановка нүхэр Радназва өөрыгөө цех соо эгээн түрүүлжэ инженер Ковалёвой методээр хүдэлмэрилдэг болоһон байгаа. Тиигэжэ тэрэ хадаа ажалай бүтээсые 15 процентээр дээшэлүүлхэһээ гадна, эрхим шанартай сэмбэ нэхэдэг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбэ нэхэгшэ нүхэр Радназва ажалдаа байна.

М. Минеевэй фото.

Баярта уулзалга

Улан-Удын мяханай комбинадай коллектив Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозые шефтэ абанхай юм. Һаяхан тус колхозой бүлэг гэшүүд өөһэдынгөө шефтэ айлшалжа ерээ.

Уулзалгын суглаан баярай оршон байдалда үнгэрөө. Комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад колхозникуудые халуунаар угтаһан байна. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд, стахановецууд болон колхозой түлөөлэгшэд өөһэдынгөө амжалтануудай тухай суглаанда хөөрэлдэбэ.

Суглаанай һүүлээр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хоровой коллектив концерт табяа. Арадай агууехэ баша нүхэр И. В. Сталин тухай дуун иргууу һайханаар гүйсэдхэлтэй... концерт эхилнэ. Энэ дууе колхозникууд Ф. Рыжаков ба Ивановон гэгшэд зохёогоо юм. Тэрэшэлэн хоровой коллектив советскэ композиторнуудай, ород арадай дуунуудые ехэ һайханаар гүйсэдхөө. Концертын программань бүхы дээрэ ехэ һонирхолтой, удха һайнтай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Тус концертые комбинадайхид ехэ һонирхон шагнаа. Ехэ-Куналейн хоровой коллектив гансаханшье манай Бурят-Монголдо бэшэ, харин хүршэ областьнуудтамнай суурханхай юм. Энэ коллективэй гэшүүд соо оюун бэлигтэй композиторнууд-мелодистнууд бии. Тэдэнэр арадай агууехэ вождьнор Ленин ба Сталин тухай, Эхэ орон ба зол жаргалта ажабайдал тухайгаа дуунуудые найруулан зохёоно. Республикымнай томо предприятинуудай нэгэниинь болохо мяханай комбинадай хүдэлмэрилэгшэд самодеятельностиин коллектив Ехэ-Куналейн Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой хоровой коллективтэй саашадаа холбоо барисаагаа бури бэхижүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Тэрэшэлэн хоровой коллективэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа арадай агууехэ вождь нүхэр Сталинда, коммунизмын агууехэ барилганиудта ба эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ зорюулжа советскэ композиторнуудай найруулһан зохёолнуудые репертуартаа олоор оруулха ёһотой. Тиигээ хадань репертуарынь бури гүнзэгы удхатай ба һонирхолтой болохо байна.

Ж. Батуев, композитор.

ЛИТЕРАТУРНА ВЕЧЕР

Заиграйн аймцентртэ литературна вечер һаяхан боложо, уранзохёолшод Ц. Галсанов ба Д. Жалсараев гэгшэд ажалшадтай уулзаа. Москвада болоһон бурят-монгол литературын вечернүүд тухай БМАССР-эй советскэ уранзохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Галсанов дэлгэрэнгыгээр хөөрөө.

Удаань уранзохёолшод шэнэ Хитад ба Корея тухай, эб найрамдалда зорюулагдаһан ба бусад зохёолнуудаа уншажа, вечертэ хабаадагшадые ехэ һонирхуулаа. Аймцентрын ажалшад хадаа уранзохёолшод Цэдэн Галсанова ба Дамба Жалсараевта халуун баяр хүргэжэ, саашадаа творческо бури ехэ амжалтануудые туйлахыень хүсэһэн байна.

А. Шергина.

МУЗЕЙН НҮҮДЭЛ ВЫСТАВКЭ

Академик Обручевой нэрэмжэтэ Хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтын музейн агроном нүхэр Гомзяков нүүдэл выставкэ эмхидхээ. Выставкэ доторнь үндэр ургасын мастернуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл үргэнөөр харуулагдана.

Нүхэр Гомзяков тракторна бригаданууддаар ябажа, механизаторнуудые выставкэтэй танилсуулна, советскэ түрүү агротехникын заабаряар газар элдүүрилгэ ба үтэгжүүлгэ тухай хөөрэлдөө хэнэ.

Д. Чултумов.

ТЕАТР ХАРАГШАДАЙ СУГЛААН

Хэжэнгын аймцентрын культурын байшанда гүрэнэй Бурят-Монголой передвижной драматическа театр харагшадай суглаан һаяхан үнгэргэбэ.

Эндэ тус театрын директор, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, драматург Намжил Гармаевич Балдано «Советскэ театральна искусствын хүгжэлтын зам» гэһэн темээр элидхэл хээ. Һүүлээрнь тус театрын артистнууд Х. Намсараевай «Тайшаалгын ташуур», Н. Балданогой «Булагай эхиндэ», А. Островскиин «Залинта аадар» гэһэн зүжэгүүдһээ отрывогуудые харуулаа.

Ц. Базарсадуев.

Сэнгэлиг хүхюунээр амархань

Ажалшадай элүүр энхэ байдалые сахихын тула манай правительство угаа ехэ мүнгэ зөөри табина. 1951 ондо энэ хэрэгтэ эхин ба дунда һургуулинуудай профсоюзай обком 343 мянган түхэриг гаргашалха байна. Тус обком болбол ороной элдэб курортнуудта ошохо хүнгэлэлтэтэй сэнтэй 168 путевконуудые, «Учитель» гэжэ амаралгын гэртэ ошохо 243 путевконуудые абажа, профсоюзуудайнгаа гэшүүдтэ үгэхэнь. Тэрэшэлэн профсоюзай гэшүүдэй 400 гаран хүүгэд пионерскэ лагерьнуудта амарха юм.

Пионерскэ лагерьнуудые нээлгэдэ мүнөө ехэхэн бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Тус лагерьнуудай капитальнаар заһабарилагдахань. Энэ хүдэлмэридэ 40 мянган түхэриг һомологдоо. Пионерскэ лагерьнуудта гүрэнэй 12 гектар газар үгтэнхэй. Тэндэнь элдэб модод тарьгдаха, туршалгын поли ба сэргэн амаралгын талмай эмхидхэгдэхэ юм. Эрхим багшанар пионерскэ лагерьнуудай хүмүүжүүлэгшэдээр ба пионервожатайнуудаар хүдэлмэрилхэ болонхой.

Тэрэшэлэн профсоюзай гэшүүд экскурсинуудта гараха юм. Москва, Ленинград, Крым, Кавказ гэһэн маршрудаар 42 хүн экскурсида ошохо байна. Түрэл нютагаа шэнжэлхэн үзэхэ зорилготойгоор багшанарай байшан экскурсинуудые эмхидхэхэ юм. Улан-Удэ городой предприятинуудаар, музейнүүдээр болон Байкал шадар 500 хүн, 100 хүүгэд экскурсида ошохо байна.

Профсоюзна организацинууд өөһэдынгөө гэшүүдэй сэнгэлиг хүхюунээр, элүүр энхээр ба культурнаар амарха арга боломжо олгохо зэргэтэй.

О. Вересова.

Колхозой үрэ жэмэстэ сад

КЯХТА. Усть-Кяхтинска сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз 1946 ондо 0,20 га газарта хэдэн арбаад эшэ малина, үхэр нюдэ тариһан юм. Энэ садһаа жэл бүхэндэ ургаса хуряагдажа, колхоздо олзо доход оруулагдана.

Колхоз энэ жэлдэ үрэ жэмэстэ садаа улам үргэдхэбэ. Садовод нүхэр Красько гэгшын хүтэлбэри доро хэдэн мянган эшэ вишни, үлир, малина һуулгагдаа. Мүнөө садынь нэгэ гектар болоо, 1952 ондо 3 гектар хүртэрөө үргэдхэгдэхэ юм. Сад харууһалагшад энэ жэлдэ баян ургаса абахын тулада эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

А. Шапошников.

Зунай сезондо бэлэдхэнэ

Улан-Удэдэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдадаг магазинууд ба столовонуудай хүдэлмэриие зунай үедэ һайжаруулха зорилгоор майн 15-һаа шалгалта үнгэргэгдэжэ байна.

Энэ шалгалта хадаа магазинууд ба столовонуудай зунай үеын хүдэлмэридэ бэлэдхэлынь олон дутуунуудые элирүүлнэ. Түргөөр гутадаг эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха складууд ба подвалнууд гол түлэб бэлэн болоо.

Зунай үедэ городой ажалшадай эрилтые дүүрэнээр хангахын тулада худалдаа наймаанай ба нийтын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд унда хараха ба бусад зүйлнүүдые элбэгээр бэлэдхэжэ байна.

И. Гроссман.

Эрхим продавец

Дылык Ухнаев потребкооперациин системэдэ олон жэл хүдэлмэрилжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Мүнөө тэрэ Зэдын аймпотребсоюзай Дэрэстэйн сельпогой гэлэнтэлна магазинда продавецаар хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Ухнаев һара бүхэндэ эд бараанай эрьесын түсэбые улүүлэн дүүргэжэ, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлдэг юм. Энэ оной март, апрель һарануудта энэ продавец даалгабаряа 150 гаран процент дүүргээ. Хабарай тарилгын эхилһэнһээ хойшо нүхэр Ухнаев нүүдэл худалдаа һайнаар ябуулжа, үргэн хэрэглээнэй эд товарнуудые колхозуудай полевой станууд ба малай гүүртэнүүдтэ элбэгээр худалдана.

С. Зодбоев.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, майн 17. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай нигта харилсаатай ябажа, англо-американска интервентнүүдэй сэрэгүүдэй контрдоболтогые бүхы фронтнууд дээрэ амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо байна.

Боливида болоһон событинууд тушаа

НЬЮ-ЙОРК, майн 17. (ТАСС). Урда мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, майн 6-да Боливида президентскэ һунгалта болоһон байгаа. Ороной 4 миллион хүн зонһоо ойролдо 200 мянган хүнэй голосованида хабаадаха эрхэтэй байба. Тэдэнһээ 120 мянга шахуу хүн гэхэ гү, али ороной зоной ойролдо 3 процентнь голосованида хабаадаа.

Пас Эстенсор (ороной прогрессивнэ нюурнуудаар дэмжэгдэдэг хүн) ба түүгэнай үйлэдбэриин монополинуудай табимал Госальвес гэгшэд президентын тушаалда гол кандидадууд байгаа.

Пас Эстенсорой кандидатурые коммунистнууд, «Зүүнэй революционно парти», түүлгэнай промышленностиин хүдэлмэришэдэй нүлөө ехэтэ профсоюз ба бусад профсоюзууд дэмжэжэ байха юм.

Юнайтед пресс агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, Пас Эстенсорой тала баригшад болбол «Американецүүдгүй сүлөөтэ Боливиин түлөө; түүгэнай руднигүүдые, түмэр харгынуудые ба коммунальна хангалгын компаниинуудые национализацилха; газарые шэнээр хубааха ба коллективнээр элдүүрилхэ» гэһэн лозунгтойгоор һунгуулиин урда тээхи кампани ябуулаа. Пас Эстенсорой кандидатурые дэмжэдэг «Зүүнэй революционно парти» хадаа «Американецүүдые оронһоо тонилгохо» гэһэн лозунгтойгоор һунгалтада хабаадаһан байна.

Полицейскэ шэрүүн мүрдэлгэ хюдалгын хэглэбэшье, президентскэ һунгалта боложо, Пас Эстенсор голосуудай тон олонхые абаад, теэд тэрэнь президентые һунгахын тула конституциин тодорхойлогдоһон олонхиие хангажа шадаагүй.

Генерал Бальвиан гэгшын толгойлдог сэрэгэй хунта шэнэ президент тухай асуудалаар конгрессэй шиидхэбэри гаргахые хүлеэнгүй, майн 16-да переворот хэжэ, гүрэнэй засагые өөрынгөө гарта абаба. Президент байһан Урриолагоитиа тушаалһаа гараяб гэжэ мэдүүлээд, Чили тээшэ ошоһон байна.

Хунта халаа хархис хараа бодол баримталһан декларации соносхоо.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, майн 17. (ТАСС). Боливиһаа абтаһан һүүлэй мэдээсэлнүүд дээрэһээ мэдэхэдэ, тэндэхи сэрэгэй хунта переворотоо бэхижүүлхэ гэжэ оролдон, мүрдэлгэ хюдалга хэжэ байна. Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын Ла-Пасһаа мэдээсэлэнэй ёһоор, оно сайдал соносхолго, забастовко хоримжолго ба бүгэдэнийтын гүнли зарим тэды мобилизацин хэхэ захиралта хадаа хунтын түрүүшын хэмжээ-ябуулга болоно. Эсэргүү хэлэн хүн арестовалагдаа.

Юнайтед пресс агентствын корреспондентын Ла-Пасһаа мэдээсэлэнэй ёһоор, майн 6-да хэгдэһэн һунгалтын дүнгүүд миин усадхагдаха ба шэнэ һунгалта «зохихо саттаа» хэгдэхэ гэжэ тэрэ хунта соносхоо.

Американска дипломадуудай, тушаалта нюурнуудай нюуса зүблөөн Лондондо нэгдэбэ

ЛОНДОН, майн 17. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Лондондо нюуса зүблөөн нээгдэжэ, Хойто-атлантическа союзда оронһон баруун-европейскэ оронуудта байдаг американска 120 шахуу дипломадууд ба тушаалта нюурнууд хабаадажа байна. Баруун Европын сэрэгэй бэлэдхэлнүүдтэ США-гэй дүүргэхэ практическа үүргэ тухайда үсэгэлдэрэй заседани дээрэ зүбшэн хэлэсэбээ. Тус заседание Чарльз Соффорд хүтэлбэрилбэ.

Хойто-атлантическа пактда оронһон европейскэ оронуудтахи американска зарим посолнууд: Гиффорд (Англида), Брюс (Франциида), Чэпин (Голландида), Данн (Италида), Мэрфи (Бельгидэ) ба г-жа Андерсон (Данида байдаг) гэгшэд хэлсээндэ хабаадаа.

Австриин коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ Коплениг... 60 наһанай ой

ВЕНА, майн 16. (ТАСС). Прогрессивнэ олонийтэ Австриин коммунистическэ партиин (КПА) түрүүлэгшэ Иоганн Копленигэй 60 наһанай ойе тэмдэглэбэ.

Венэдэ баярай заседани боложо, компартиин 2000 гаран эдэбхитэд хабаадаа.

КПА-гай генеральна секретарь Фюрнберг заседани нээгээ. ВКП(б)-гэй ЦК-һаа, Польско хүдэлмэришэдэй нэгэдэмэл партиһаа, Финляндиин, Даниин ба бусад компартинуудһаа Копленигэй нэрэ дээрэ абтаһан амаршалһын телеграммануудые Фюрнберг уншаба.

Суглаашадай зүгһөө халуунаар угтагдан, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй нэмэ телеграмма соносхогдоо:

НҮХЭР И. КОПЛЕНИГТЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет болбол Танай 60 наһанай ойн үдэрөөр Танда эдүүрхэ амаршалга хүргэжэ, элүүр мэндэ ажаһуухыетнай ба хүдэлмэридөө амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин Центральна Комитет.

Австриин коммунистическэ... тиин ЦК-гэй гэшүүн Хоннер... Копленигэй ажабайдал ба... ябуулга т...хай элидхэл хэб...

«Копленигэй ажабайдал... зам,—гэжэ Хоннер түгэсхэ... лээ,—манай партиин хүгжэ... таһаршагүй холбоотой юм. Э... даа демократиин түлөө, ... лай экономическа эрхэ... лөө, дардалтада эсэргүү, ... эсэргүү тэмсэлэй зам мүн... даа манай партиие бэхж... зам, марксизм-ленинизмы... лэй үндэһэ һууриин дээрэ... гэшүүдэй идеологическа... сэг үргэлжэ дээшэлүүлхэ... Энэ халаа эрхэ сүлөө ба... ха байдал тээшэ, бата бэх... рамдал ба ороной прогресс ... зорюһон зам мүн.

Копленигэ харюугай үгэ... дэжэ, компартиин бэхижэлт... дэлхэйн ажалшадай ген... вождь нүхэр Сталин түрүү... ехэ Советскэ Союзай ... эб найрамдалай, прогресс... циализмын хэрэгэй илан... ябадалда бүхы хүсэнүүдэ... даа зорюулхаб гэжэ найду...

Дүрбэн гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зү...

Дүрбэн гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөнэй 51-дэхи заседаниин СССР-эй түлөөлэгшэ А. Громыкын түрүүлэлгэ доро болоо.

Советскэ делегациин майн 10-най дурадхалнууд хадаа зүблэхэ зүйл тушаа зүблэрхын тула һайн һуури болохо байна гэжэ буржуазна зарим газетэнүүдые мэдээрхэ баатай болоһон байха юм. Зэбсэглэлгые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хорооху тушаа зүблэрэлгөөгүй асуудалые хоёр найруулгатайгаар—советскэ найруулгын ёһоор ба гурбан делегацинуудай дурадхаһанай ёһоор министрнүүдэй Советдэ дамжуулан үгэхөөр бэлэн байһан тухайдаа СССР-эй делегаци мэдүүлээ. Тэрэшэлэн Атлантическа пакт ба американска сэрэгэй базанууд тухай асуудал зүбшэн хэлэсэлгые ехэ үдхашанартайда тоолобошье, эдэнине зүблэрэлгөөгүй пункт гэжэ министрнүүдэй Советдэ дамжуулан үгэхөөр СССР-эй делегаци мүн лэ бэлэн байна. Гэхэ зуура, зүблэхэ зүйлнүүд доторо Германие демилитаризацилха тухай асуудалда зохихо һуури олгохо, тайлбарилан хэлэхээд, зэбсэглэлгэ тухай асуудалай урда нэгэдэхи пункт соо оруулагдаха ёһотой гэжэ советскэ делегаци шухалашалан эрижэ үргэлжэлһөөр. Эдэ асуудалнуудаар үгээ ойлголсогдоо байгаа һаань, зүблэхэ зүйлэй ондоо пунктнуудые гурбан делегациин дурадхалнуудай «В» вариант соо хэлэгдэһэн найруулгатайгаар абаха байна. Тиигээд байбал, «Германска нэгэдэлые һэргээлгэ ба эбэй договор бэлэдхэлгэдэ хамаадаха проблемэнүүд» тухай пунктые, «Италитай баталһан эбэй договорые Т... хабаадаха талаарнь дүүргэ... хай» ба «Бэсэ даахэ, демокр... ка Австрие һэргээн байгу... зорюулагдаха договор түгэ... болгохо» тухай пунктнууд... рэшэлэн «Италитай, Рум... Болгаритай, Венгритэй ба... һан эбэй договорнуудай, Г... ба Австри тушаа дүрбэн ... дэй хэһэн хэлсээнүүдэй ... тухай пунктые зүблэр... тооложо болохо.

Гурбан делегаци хадаа А... ческа пакт ба американска ... базанууд тухай пунктые ... зүйлэй зүблэрэлгөөгүй хүб... шье оруулхые арсажа хар... байна. Германие деми... цилга тухай пунктын ... той һуури тушаа асуудал... рэгдөөгүй гэжэ орхихо гү ... пунктые (зэбсэглэлгэ ту... дадаар гурбан делегаци... руулгые СССР-эй абаха ... һаань) нэгдэхи пункт бол... бихэ гэжэ тэдэ делегаци... рюусаһан байха юм. Энэ... бэн гүрэнүүдэй зэбсэглэ... зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороох... лөмэ зүбшэн хэлэсэхээ зо... алли байна.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын майн 18-най ... толилогдоһон республикын ... хабарай тарилгын ябаса тухай ... эй хүдөө ажахын Министерст... 1951 оной майн 15-ай ... гэжэ заһан уншахые гүйнаб...

Харюусалгата ред...

Б. А. ОЧИР...

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһалам... шүүбэринүүдэй 21-дэхи тираж

1951 оной майн 30-да Ереван городто болохо...

Тиражда иимэ тоото шүүбэринүүд бууха гэбэ...

Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Шүүбэринүүдэй тоо: Урьһаламжын нэгэ разрядта	Шүүбэринүүдэй тоо: урьһаламжын ... разрядта
50.000	2	6
25.000	5	15
10.000	25	75
5.000	80	240
1.000	700	2100
400	7688	23064
Хамтадаа	8500	25500
Шүүбэринүүдэй нийтэ суммань түхэригөөр	4.650.200	13.950.600

Урьһаламжаар жэл бури шүүбэринүүдэй 6 гол тиражут... 30-да, мартын 30-да, майн 30-да, июнин 30-да, сентябрин 30... ноябрин 30-да, ба шүүбэринүүдэй нэмэлтэ нэгэ тираж—сентябрин 30... болохо.

Гол тиражуудта бууһан шүүбэринүүд облигацинуудые худалдан... болзорһоо дуудыдангүйгөөр түлэгдэхэ байна. Нэмэлтэ тиражууд... шүүбэринүүд хадаа нэмэлтэ тиражай гараха болзорой урдаһи 9 ... доошо бэшэ саг соо облигацинуудай худалдан абтаһан байгаа һаань... дэхэ байна.

Урьһаламжын облигацинуудые нөөсэлгын кассанууд худалдан... тэй саггаа худалдан абахада болохо.

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжын облигаци... худалдан абагты!

Гүрэнэй урьһаламжанууд СССР-эй арадай ажахын саллалн... тэдэ түһална.

МОДО УРАДХУУЛГА ДЭЭРЭ АЮУЛГҮЙН ТЕХНИКЭ НАРИНААР САХИХА

Үдэ голоор модо урадхуулха навигаци эхилээ. Энээнтэй дашарамдуулан модошодой ажалые хамгаалха ба аюулгүйн техникэ наринаар сахиха хүдэлмэри үргэнөөр хэгдэхэ ёһотой. Теэд, «Бурмонголлес» трестын модо урадхуулдаг предприятинуудта энэ шухала хүдэлмэри урда жэлнүүдтэ хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг байһан юм.

Гэбэшье, тус хэмжээ-ябуулгада зохихо анхарал табигданагүй. Мүнөө модо урадхуулгын эхилээд байхадань мастерска участогууд, рейднүүдтэ, запанинуудта модошодой ажалай услови улам һайжаруулха хэмжээнүүдые абаха ёһотой байгаа. ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй 1950 оной июнин 29-нэй тогтоолой ёһоор, модо урадхуулдаг участок бүхэндэ абаралгын зэмсэгүүд, тусхай хубсаһануудые олоор байлгаха хэрэгтэй аад, тэрээнэй олонхи предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд дүүргэнэгүй.

Жэшээнь, модо урадхуулдаг ехэ предприятинуудай нэгэн гэжэ тоолодог Үдын конторын директор нүхэр Титенко, главна инженер нүхэр Барановский участогуудые абаралгын хэрэгсэлнүүдээр ба хубсаһаар хангаха түсэбөө минил 50 процент дүүргээд байна.

Олонхи участогуудта абаралгын постнууд мүнөө хүрэтэр эмхидхэгдээдүй. Уһа гаталха онгосонууд үсөөн, бии байгаашань муу шапартайгаар заһабарилагданхай байна. «Бурмонголлес» трестын эрхилэгшэ нүхэр Шатилов, главна инженер нүхэр Теплов энэ асуудалые тоодоггүй байһаар.

Модо урадхуулдаг предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд аюулгүйн техникые сахилгаһаа, модошодые тусхай хубсаһаар хангалгаһаа модо урадхуулгын темпын ехээр дулдыдаха байһые ойлгохоор болоо. Энэ хүдэлмэридэһээ дутуунууд дары усадхагдаха ёһотой.

В. Тарбаев, ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй БМАССР-тэхи инспектор.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03597. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.